

Ю 937
Р49

Рибалка Валентин Васильович

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКОВОЇ ПСИХОЛОГІЇ

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

Рибалка Валентин Васильович

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКОВОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Посібник

Київ 2017

УДК 159.922.6

P93

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (протокол № 13 від 26 грудня 2016 року)

Рецензенти:

Бала Георгій Олексійович — член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії методології і теорії психології Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України;

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, завідувач відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Рибалка В. В.

P93   Методологічні проблеми наукової психології: посібник /
В. В. Рибалка. — К.: Талком, 2017. — 245 с.

ISBN 978-617-7397-40-2

У посібнику висвітлюються деякі проблеми побудови методології сучасної психологічної науки, в центрі якої стоять категорії особистості, її діяльності, здібностей, духовності. Посібник підготовлений на основі курсу лекцій, прочитаних студентам, магістрантам та аспірантам психологічних факультетів вищих навчальних закладів, тому він адресований саме цій категорії читачів, а також викладачам психології, слухачам інститутів післядипломної освіти та професійним психологам.

УДК 159.922.6

ISBN 978-617-7397-40-2

© Рибалка В. В., 2017

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Загальна характеристика методології науки і специфіка методології наукової психології.....	10
2. Значення терміну «психологія» у методологічному контексті.....	23
3. Категорія особистості як предмету, мети та мега-методу наукової психології, її атрибутивні визначення та контент-частотна характеристика.....	31
4. Антиномічна природа особистості та методологічні проблеми її дослідження, розвитку і функціонування.....	42
5. Концепція тривимірної, поетапно конкретизованої психологічної структури особистості.....	53
6. Категорія діяльності особистості як поліметодичного утворення, психологічна діяльність як методологічний феномен.....	77
7. Категорії соціально-психолого-індивідуальних та психогенетичних властивостей особистості як здібностей до підвищення ефективності її діяльності.....	92
8. Рівні методологічного простору наукової психології: закони, принципи, методи.....	97
8.1. Філософсько-психологічний рівень та його закони як загальні методи.....	98
8.2. Закономірності і методи загальнонауково-психологічного рівня.....	101
8.3. Основні закони, принципи і методи теоретико-психологічного рівня.....	103
8.4. Принципи, проекти, технології психолого-прикладного рівня.....	108

8.5. Принципи і напрямки діяльності з вирішення проблем особистості на практично-психологічному рівні	110
8.6. Правила, максими, сповіді онтопсихологічного рівня.....	112
8.7. Освітні програми та методичні засоби підготовки професійних психологів на академічно-психологічному рівні.....	114
9. Методологічні підходи наукової психології до вивчення, творення й функціонування особистості.....	118
10. Методологічні питання розробки особистісно центрованих методів і технологій діяльності професійних психологів.....	131
11. Комплексна психодіагностика особистості - основний вид психологічної діяльності професійного психолога.....	141
12. Здійснення теоретико-експериментального дослідження психологом як пізнавальна психологічна діяльність.....	155
13. Творчість як креативна психологічна діяльність з особистісно визначеними мотивом, предметом, метою, методами досягнення нового результату та емотивом його споживання.....	163
14. Професійна діяльність практичних психологів і соціальних робітників як поліметодична психологічна діяльність.....	182
15. Духовність особистості як спосіб гуманізації та піднесення життя людини	187
Висновок.....	205
Запитання для розмірковування.....	221
Список використаних джерел.....	223